

**Sygn. akt VIII GC 367/13**

## WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 marca 2014r.

**Sąd Okręgowy w Szczecinie Wydział VIII Gospodarczy**

w składzie następującym:

Przewodniczący : SSO Natalia Pawłowska - Grzelczak

Protokolant: sekr. sąd. Monika Karczmarska

po rozpoznaniu w dniu 12 marca 2014 r. w Szczecinie

sprawy z powództwa S. P.

przeciwko (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w S.

o ustalenie

I. oddała powództwo;

II. zasądza od powódki S. P. na rzecz pozwanego (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S. kwotę 7217 zł (siedem tysięcy dwieście siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt VIII GC 367/13

## UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 9 sierpnia 2013 roku powódka S. P. wniosła o ustalenie braku podstaw do realizacji prawa zastawu na rzeczach ruchomych należących do powódki przez pozwaną (...) spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością w S. oraz zasądzenie od pozwanej na rzecz powódki kosztów postępowania według norm przepisanych. W uzasadnieniu powódka podała, że łączyła ją z pozwaną spółką umowa dzierżawy lokalu przy ul. (...) w S. oraz umowa współpracy dotycząca lokalu przy ul. (...) w S.. Wskazała, że pozwana spółka wypowiedziała powódce obie umowy, które to wypowiedzenie powódka zakwestionowała. Powódka wskazała, że przedstawiciele pozwanej pod jej nieobecność zmusili pracowników powódki do opuszczenia obu dotychczas wynajmowanych lokali oraz wymienili zamki czym uniemożliwili powódce i jej byłemu mężowi K. P. dostęp do lokali. Tym samym powódka została pozbawiona możliwości wyniesienia m.in. dokumentów przedsiębiorstwa. Powódka podała, że w obu lokalach znajdował się sprzęt gastronomiczny i inne rzeczy będące własnością powódki, łącznie o wartości około 250 000,00 złotych jednak na część ruchomości pozostawionych w lokalach powódka nie posiada faktur, gdyż pochodzą one z wcześniejszej działalności byłego męża powódki K. P.. W ocenie powódki pozwana w sposób nieuprawniony skorzystała z prawa zastawu na tych rzeczach ruchomych bowiem powódka na dzień 13 lutego 2012 roku nie miała żadnych zobowiązań wobec pozwanej z tytułu czynszu i świadczeń dodatkowych. Natomiast między pozwaną a powódką istnieje spór co do istnienia zadłużenia powódki wobec pozwanej. Powódka wywodziła, że uzyskanie prawomocnego wyroku ustalającego pozwoli jej na odzyskanie ruchomości.

W odpowiedzi na pozew pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powódki na rzecz pozwanej kosztów procesu według norm przepisanych. Pozwana przyznała, że rozwiązała ze skutkiem natychmiastowym dwie łączące strony umowy a zasadność tego rozwiązania została potwierdzona prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego Szczecin-Centrum w Szczecinie. Pozwana podniosła, że powódka nie ma interesu prawnego w wytoczeniu powództwa o ustalenie na podstawie art. 189 k.p.c., gdyż swoich praw, w tym również zasadności ustanowienia zastawu, powódka

może dochodzić wytaczając inne powództwo. Z ostrożności procesowej pozwana zakwestionowała, że w lokalach znajdowały się rzeczy powódki o wartości 250 000,00 złotych, większość tych rzeczy nie należała do powódki, poza tym powódka nawet nie wskazała jakie rzeczy miała w tych lokalach zostawić. Pozwana podniosła, że na dzień rozwiązania umów była winna powódce kwotę 45 488,99 złotych, zaś powódka winna była pozwanej kwotę 61 299,25 złotych, przy czym chodzi tu o należności wynikające z umowy najmu. Natomiast całość rozliczenia jest przedmiotem odrębnego procesu.

### ***Sąd ustalił następujący stan faktyczny:***

W ramach prowadzonej działalności gospodarczej strony zawarły dwie umowy. W dniu 5 lutego 2010 r. strony zawarły umowę najmu, na podstawie której pozwana oddała powódce lokal wraz z przyległym do lokalu tarasem i terenem zielonym położonym przy ul. (...) w S. z przeznaczeniem na prowadzenie działalności gospodarczej w postaci świadczenia usług gastronomicznych, za co powódka była obowiązana płacić miesięczny czynsz w wysokości 8 000 złotych brutto (§ 3 ust. 1). Oprócz czynszu powódka miała obowiązek uiszczać opłaty za zużycie energii elektrycznej i wody według wskazań podlicznika oraz opłatę za jedną osobę uczestniczącą w imprezie okolicznościowej w wysokości 2 złotych od osoby za zwiększone zużycie toalet oraz korzystanie z parkingu (§ 2 ust.2). Powódka miała obowiązek uruchomienia restauracji w przedmiotowym lokalu (§ 3 ust. 1). Umowa została zawarta na czas nieokreślony (§ 11 ust. 1). W dniu 2 lutego 2011 roku strony zawarły umowę o współpracy, na podstawie której pozwana zleciła powódce obowiązek świadczenia usług gastronomicznych wraz z handlem napojami i alkoholem w użytkowanym przez pozwaną obiekcie przy ul. (...) w S. (§ 1 ust. 1). Usługi gastronomiczne były świadczone w pomieszczeniach kuchni z zapleczem magazynowo – socjalnym oraz w restauracji, znajdującej się na parterze budynku (§ 2 ust. 1). Powódka zobowiązała się do zakupienia na własny koszt niezbędnych do świadczenia usług gastronomicznych naczyń, szklanek, kieliszków, sztućców, obrusów, elementów wystroju stołów oraz garnków, uzupełniającego sprzętu kuchennego oraz kupowania surowców lub produktów niezbędnych do świadczenia usług gastronomicznych (§ 2 ust. 2 i 3). Za korzystanie z urządzeń technicznych i kuchennych pozwanej powódka była zobowiązana płacić miesięcznie kwotę 2 440,00 złotych netto wynagrodzenia a także za energię elektryczną, wodę, ścieki oraz z tytułu wywozu odpadów niesegregowanych (§ 4 ust. 1, § 4 ust. 2 a i b). W dniu 28 lutego 2011 r. powódka odebrała od pozwanej sprzęt, znajdujący się w lokalu przy ul. (...) w S., który został szczegółowo wymieniony w protokole zdawczo-odbiorczym. Aneks nr (...) z dnia 29 kwietnia 2011 r. do umowy z dnia 5 lutego 2011 r. strony podwyższyły czynsz najmu do kwoty 12 000 złotych netto oraz podwyższyły opłatę wynikającą z opłat za zużycie energii elektrycznej i wody a także za jedną osobę uczestniczącą w imprezie okolicznościowej do kwoty 10 złotych. Strony ustaliły, że powódka będzie przedkładała pozwanej w formie pisemnej plany organizowanych przez siebie imprez oraz wszelkich zmian tego planu celem akceptacji. Strony zobowiązały się także do wspólnej promocji Restauracji (...), sposób rozliczenia strony miały ustalić każdorazowo, ustalając sposób promocji.

***Dowód:*** umowa najmu z dnia 5 lutego 2010 r. (k. 9-13), protokół zdawczo-odbiorczy z dnia 28 lutego 2011 r. (k.24), umowa o współpracy z dnia 2 lutego 2011 r. (k.14-16), aneks nr (...) (k.375-377).

W lokalach, które powódka wynajmowała od pozwanej położonych na ul. (...) w S. znajdowały się rzeczy ruchome stanowiące własność powódki, a potrzebne do prowadzenia działalności gastronomicznej. Część z rzeczy pochodziła z wcześniejszej działalności byłego męża powódki K. P..

***Bezsporne, nadto dowód:*** wykaz ruchomości (k.23), dokumentacja fotograficzna (k.388-390), zeznania świadka K. P. (k.410).

W piśmie z dnia 25 stycznia 2012 r. pozwana wypowiedziała powódce umowę o współpracy z zachowaniem trzymiesięcznego terminu wypowiedzenia. W pismach z dnia 13 lutego 2012 r. pozwana rozwiązała z powódką umowę o współpracy oraz umowę najmu ze skutkiem natychmiastowym. Przyczyną wypowiedzenia tych umów było naruszenie przez powódkę podstawowych postanowień umów, w szczególności: nieporządek i brud w restauracji jak i na zapleczu, naruszenie elementarnych zasad sanitarnych, bardzo niska jakość przygotowywanych dla klientów hotelu śniadań, niegrzeczne traktowanie klientów hotelu, niska jakość organizowanych imprez okolicznościowych.

Jednocześnie z uwagi na zadłużenie powódki w spełnieniu świadczeń wynikających z umowy o współpracę i umowy najmu, pozwana skorzystała z ustawowego prawa zastawu na wszystkich ruchomościach wniesionych do przedmiotu najmu do czasu zapłacenia wszystkich zaległości z tytułu czynszu podnajmu i opłat eksploatacyjnych. W dniach 13 i 14 lutego 2012 r. pozwana spisała protokół zajęcia ruchomości znajdujących się w wynajmowanych lokalach.

**Dowód:** wypowiedzenie z dnia 25 stycznia 2012 r. (k.17), rozwiązanie umowy o współpracy i umowy najmu (k.18-19 i 20-21), protokół z przejęcia pomieszczeń z dnia 13 lutego 2012 r. (k.340-344) protokół z przejęcia pomieszczeń z dnia 14 lutego 2012 r. (k.345-437).

Kwestia rozwiązania powyższych umów o współpracy i najmu oraz zasadności ich wypowiedzenia była przedmiotem oceny w innych postępowaniach sądowych. Powódka kwestionując uprawnienie do prawa zastawu złożyła zawiadomienie w prokuraturze o popełnieniu przestępstwa, uważając, że jest to kradzież. Postępowanie w tej sprawie zostało prawomocnie umorzone.

**Dowód:** kserokopia wyroku Sądu Rejonowego Szczecin-Centrum w Szczecinie z dnia 24 stycznia 2013 r. wraz z uzasadnieniem (k.257-267), kserokopia wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 11 lipca 2013 r. z uzasadnieniem (k.268-282), zawiadomienie z dnia 13 marca 2012 r. (k. 200-201331-334), kserokopia postanowienia Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 13 marca 2013 r. (k. 335-339), przesłuchanie S. P. (k. 411).

W lutym 2012 r. pozwana zwolniła spod zastawu na rzeczach ruchomych wszystkie produkty żywnościowe, zaś w marcu 2012 r. część rzeczy ruchomych w postaci kasy fiskalnej, komputera stacjonarnego, monitora, drukarki, terminala (...), żelazka, wentylatora biurkowego oraz terminala (...). Pozwana kilkakrotnie wyzwała powódkę do ich odbioru co okazało się bezskuteczne. Powódka chciała bowiem by pozwana zwolniła wszystkie rzeczy do niej należące a nie tylko niewielką część, dlatego nie odebrała rzeczy mimo wezwań do odbioru. Nie chciała również by pozwana rozkazywała jej co ma zabrać, jej intencją było bowiem zabranie wszystkich rzeczy razem.

**Dowód:** pismo z dnia 14 lutego 2012 r. (k.283), pismo z dnia 21 marca 2012 r. (k.284), pismo z dnia 20 lipca 2012 r. (k.285), przesłuchanie S. P. (k. 411).

Powódka przedstawiła szereg faktur VAT za zakup rzeczy mających stanowić wyposażenie wynajmowanych przez nią lokali w postaci: sztućców (noży, łyżek, łyżeczek, widelców, widelczyków do ciasta), zastawy stołowej (m.in. półmis, dzbanków, talerzy, sosjerek, salatek, filiżanek, kubków, dzbanków, kieliszków), naczyń kuchennych (m.in. patelni, desek do krojenia, garnków, rondli, durszlaków, tortownic), urządzeń kuchennych (m.in. młynków do kawy, ekspresów do kawy, blenderów, maszynek do mięsa, suszarek do naczyń, parowarów, mikserów), armatury kuchennej (m.in. zlewów), sprzętu do grilla, tekstyliów (m.in. obrusów, fartuchów, zapasek, pokrowców na krzesła, serwetek), artykułów dekoracyjnych, kas fiskalnych, sprzętu RTV i AGD (m.in. lodówek), luster, wyposażenia łazienek i toalet, mebli (m.in. regałów, krzeselka do karmienia), wiader, wiaderka do lodu, pojemników do szampana, wózka półkowego, reflektora, kluczy nastawowych, świec ozdobnych, wentylatorów, lamp solarnych, termosów. Nadto powódka złożyła szereg faktur VAT za zakup różnorodnych produktów spożywczych obejmujących warzywa i owoce, sery, mięsa, przetwory z warzyw i owoców, napoje, soki, alkohole, przyprawy. **Dowód:** faktury VAT (k.30-31, 32-197, 360-361).

Należności z tytułu czynszu najmu lokali położonych w S. przy ul. (...) oraz świadczeń dodatkowych strony rozliczały w drodze wzajemnych kompensat. Stan wzajemnych należności i rozliczeń obrazuje szereg faktur VAT wystawionych powódce m.in. tytułem odsprzedaży bukietów i kompozycji, reklam, wywozu odpadów komunalnych, wynagrodzenia za korzystanie z urządzeń technicznych i kuchennych, zapłaty za energię elektryczną, zużycia wody i odprowadzania ścieków, czynszu najmu, oraz faktur wystawionych pozwanej przez powódkę tytułem wyżywienia gości obiektu przy ul. (...), a także noty księgowe oraz oświadczenia o kompensatach.

**Dowód:** oświadczenie z dnia 23 grudnia 2011 r. (k.25), mail z dnia 29 grudnia 2011 r. (k.26), oświadczenie z dnia 31 stycznia 2012 r. (k.27, 355-356), mail z dnia 2 lutego 2012 r. (k.28, 357), potwierdzenie przelewu (k.29, 358), notę księgową nr (...) (k.286), faktury VAT (k.287- 288), faktura korygująca (k.289), faktury VAT (k.290-303), faktura

korygująca (k.304), faktury VAT (305-317), wydruk transakcji (k.318-319), oświadczenie z dnia 13 czerwca 2012 roku wraz z dowodem nadania (k.320-323), dowód KP (k.359), faktury VAT (k.362-374), zeznania świadka K. P. (k. 410).

Między stronami istnieje spór co do stanu wzajemnych rozliczeń z tytułu umów najmu lokali, który znalazł swoje odzwierciedlenie również w postępowaniu sądowym.

**Bezsporne, nadto dowód:** kserokopia wyroku Sądu Rejonowego Szczecin-Centrum w Szczecinie z dnia 29 listopada 2013 r. wraz z uzasadnieniem (k.391-405).

### **Sąd zważył co następuje:**

Powództwo okazało się niezasadne.

W sprawie nie było sporu co do tego, że strony łączyły dwie umowy – jedna najmu druga o współpracę - związane z prowadzeniem przez powódkę restauracji w hotelach pozwanej spółki, dotyczące dwóch lokali położonych w S. przy ul. (...). Bezspornym był również fakt wypowiedzenia tych umów ze skutkiem natychmiastowym potwierdzony prawomocnym wyrokiem Sądu jak i okoliczność zajęcia przez pozwaną ruchomości powódki znajdujących się w wynajmowanych lokalach. Na gruncie niniejszej sprawy powódka domagała się ustalenia braku podstaw do realizacji przez pozwaną tego prawa zastawu na rzeczach ruchomych należących do powódki.

Żądanie pozwu znajduje zatem swoją podstawę prawną w treści art. 189 k.p.c., który wprawdzie został zamieszczony w ustawie procesowej, jednak ma charakter materialny. Zgodnie z tym przepisem powód może żądać ustalenia przez sąd istnienia lub nieistnienia stosunku prawnego lub prawa, gdy ma w tym interes prawny. Od rezultatu dokonanej analizy powództwa w świetle art. 189 k.p.c. zależne było merytoryczne rozpoznanie pozostałych twierdzeń i przytoczeń podniesionych przez stronę powodową zarówno w pozwie jak i w dalszych pismach procesowych. Zauważyć bowiem trzeba, że materialny charakter przepisu art. 189 k.p.c. wyznacza zakres rozpoznania twierdzeń podnoszonych w jego kontekście co przejawia się w tym, że w pierwszej kolejności należy wykazać interes prawny w wytoczeniu powództwa, a dopiero potem następuje dalszy bieg postępowania mający na celu badanie twierdzeń strony powodowej w zakresie istnienia bądź nieistnienia danego stosunku prawnego. Powódka w myśl zasady wyrażonej w art. 6 k.c. ma obowiązek wykazania faktów uzasadniających interes prawny w ustaleniu braku podstaw do realizacji przez pozwaną prawa zastawu na rzeczach ruchomych należących do powódki. Interes prawny, o którym mowa w art. 189 k.p.c. stanowi przesłankę merytoryczną rozstrzygnięcia o roszczeniu opartym o ten przepis, przy czym podlega ona badaniu w każdym stanie sprawy i z urzędu. W świetle utrwalonego orzecznictwa i poglądów nauki powód posiada interes prawny wówczas, gdy powództwo o ustalenie jest jedynym i niezbędnym środkiem ochrony praw. W przypadku, gdy ochrona ta może być w całości zapewniona przez innego rodzaju środki prawne, interes prawny nie istnieje (por. np. wyrok Sądu Najwyższego z 9 lutego 2012, III CSK 181/11, LEX nr 1133807 i tam cytowane wcześniejsze wypowiedzi orzecznicze). Interes prawny ma się również wyrażać w tym, że strona powodowa przez to powództwo może osiągnąć skutek w postaci ochrony prawnie strzeżonych interesów, a nie może poszukiwać tej ochrony w drodze powództwa o świadczenie (zob. np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 kwietnia 1965, II CR 266/64, OSP 1966/6-8/166). Interes prawny w rozumieniu art. 189 k.p.c. istnieje także, jeżeli sam skutek, jaki wywoła uprawomocnienie się wyroku ustalającego, zapewni powodowi ochronę jego prawnie chronionych interesów, czyli definitywnie zakończy spór istniejący lub prewencyjnie zapobiegnie powstaniu takiego sporu w przyszłości. Zasada ta nie powinna jednak być pojmowana abstrakcyjnie, w celu zawężającej interpretacji tej przesłanki do wytoczenia powództwa o ustalenie, lecz ze względu na konstytucyjnie gwarantowane prawo do sądu zawsze konieczna jest ocena istnienia interesu prawnego do wytoczenia tego powództwa na tle okoliczności faktycznych konkretnych spraw. Wobec tego istnienie interesu prawnego powinno być przyjmowane zawsze, „gdy istnieje niepewność stanu prawnego” lub „gdy stronie nie stoi otworem droga procesu o świadczenie, a strona przeciwna kwestionuje jej prawo lub stosunek prawny” (zob. P. Telenga, Komentarz aktualizowany do art.189 Kodeksu postępowania cywilnego, LEX/el., 2013). Kryterium interesu prawnego stanowiące konieczną przesłankę materialnoprawną powództwa o ustalenie wyjaśnił także Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 14 marca 2012 r. w sprawie o sygn. III CSK 252/11 (publ. LEX nr 1168726) wskazując: „interes prawny, o którym mowa w art. 189 k.p.c., należy pojmować jako interes dotyczący szeroko rozumianych praw i

stosunków prawnych, który z reguły występuje w sytuacjach, w których zachodzi obiektywna niepewność co do prawa lub stosunku prawnego z przyczyn natury faktycznej lub prawnej. Interes prawny wyraża się wówczas w usunięciu stanu niepewności. Z reguły interes taki nie zachodzi, jeżeli zainteresowany może uzyskać ochronę prawną w drodze powództwa o świadczenie”. W orzecznictwie ukształtował się pogląd, że interes ten istnieje tylko wtedy, gdy powód potrzebie ochrony prawnej swej sfery prawnej uczynić może zadość przez samo ustalenie istnienia bądź nieistnienia stosunku prawnego lub prawa. Konsekwencją powyższego jest także pogląd, zgodnie z którym interes ten nie istnieje, gdy jest możliwe wytoczenie powództwa o świadczenie, chyba że ze spornego stosunku prawnego wynikają jeszcze dalsze skutki, których dochodzenie w drodze powództwa o świadczenie nie jest możliwe lub nie jest jeszcze aktualne (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 30 października 1990 r., I CR 649/90). Podkreślić należy, że w świetle powyższego możliwość dochodzenia przez powoda świadczeń z określonego stosunku prawnego wyklucza istnienie interesu prawnego w ustaleniu tego stosunku. Oczywiście od tak pojmowanej zasady są wyjątki, jednak decydujące znaczenie w tym zakresie powinna mieć właściwość stosunku prawnego. Interes prawny może polegać na usunięciu niepewności co do prawa majątkowego, które jeszcze się nie zaktualizowało, a także prawa o charakterze niemajątkowym (tak Sąd Najwyższy w wyroku z 2 czerwca 2006 r., I PK 250/05). Skuteczne powołanie się na interes prawny wymaga wykazania, że oczekiwane rozstrzygnięcie wywoła takie skutki w stosunkach między stronami, w następstwie których ich sytuacja prawna zostanie określona jednoznacznie i tym samym wyeliminowane zostanie, wynikające z błędnego przekonania co do przysługiwania powodowi określonych uprawnień, ryzyko naruszenia w przyszłości jego praw. W przypadku gdy dojdzie już do naruszenia prawa, w związku z którym powodowi służy roszczenie o świadczenie (danie, czynienie, zaniechanie, znoszenie), wyłączona jest możliwość skutecznego wystąpienia z powództwem o ustalenie, skoro sfera podlegająca ochronie jest w takiej sytuacji szersza, a rozstrzygnięcie o różnicy zdań w stanowiskach stron nabiera charakteru przesłankowego (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 15 marca 2002 r., II CKN 919/99). W ocenie Sądu orzekającego po stronie powodowej brak jest interesu prawnego w wytoczeniu powództwa w przedmiotowej sprawie, a więc brak jej legitymacji czynnej do wniesienia powództwa opartego o art. 189 k.p.c., tj. o ustalenie istnienia lub nieistnienia stosunku prawnego lub prawa. Okoliczności zaistniałe w niniejszej sprawie wskazują, że powództwo o ustalenie stosunku prawnego lub prawa nie jest konieczne z punktu widzenia ochrony praw powódki czy też ochrony pewności obrotu gospodarczego. Zauważyć trzeba, że powódce przysługuje dalej idące żądanie w postaci roszczenia o wydanie rzeczy, które w jej ocenie pozwana zatrzymała bezprawnie. Powództwem o ustalenie nie może ona dochodzić, w kontekście całokształtu stanu faktycznego, ochrony swoich praw. Z okoliczności sprawy, a w szczególności w świetle twierdzeń podnoszonych w toku procesu wynika, że powództwo o ustalenie nie zapewni powódce takiej ochrony jakiej powódka w rzeczywistości dochodzi. Wskazać należy, że jeżeli zdaniem powódki pozwana niesłusznie korzysta z ustawowego prawa zastawu na rzeczach ruchomych stanowiących własność powódki to winna wytoczyć przeciwko pozwanej powództwo o wydanie tych rzeczy, ewentualnie o wydanie wszystkich ruchomości, które w ocenie powódki zostały bezpodstawnie zatrzymane, czy też - jak twierdziła w toku procesu - skradzione przez pozwaną. Sąd podkreśla, że jeśli powódka twierdzi, iż jest właścicielem niesłusznie, jej zdaniem, zatrzymanych przedmiotów, to celem ochrony swego prawa własności i odzyskania tych rzeczy powinna wytoczyć powództwo o wydanie rzeczy. Natomiast powództwo wytoczone na podstawie art. 189 k.p.c. o samo ustalenie braku podstaw do realizacji prawa zastawu nie daje ochrony prawnej sfery naruszonego prawa powódki. Powódka twierdzi, że jej prawo własności zostało naruszone i wobec tego poszukuje ochrony przed sądem wytaczając powództwo o ustalenie. Zauważyć jednak należy, że zamiarem powódki jest odzyskanie zajętych ruchomości, co wynika także z zeznań powódki złożonych na rozprawie w dniu 12 marca 2014 r., podczas których wskazała, że pozwana zwolniła część rzeczy, około siedmiu ale powódka ich nie odebrała, ponieważ chciała odebrać wszystkie swoje rzeczy, a nie tylko część (vide: k. 411). Wobec powyższego powódka powinna poszukiwać ochrony swojego prawa poprzez wytoczenie ewentualnego powództwa o wydanie rzeczy, której jej zdaniem niesłusznie zostały objęte prawem zastawu czy też zostały skradzione, jak stwierdziła powódka na rozprawie. Natomiast sama powódka na rozprawie w dniu 12 marca 2014 r. wskazała, że nie wytaczała powództwa o wydanie albowiem nie wiedziała, że mogła tak zrobić. Nieznajomość prawa nie oznacza jednak tego, że wytoczenie innego rodzaju powództwa - w ocenie Sądu wadliwego ponieważ niedopuszczalnego w kontekście możliwości wytoczenia powództwa o wydanie a zatem dalej idącego - zasługuje na uwzględnienie. Nie może uzasadniać tego powództwa o ustalenie sam fakt, że powódka nie wiedziała, że może wytoczyć inne powództwo, w gruncie rzeczy wyczerpujące jej żądania i zmierzające do ochrony praw. Przepisu art. 189 k.p.c. nie można rozumieć w ten sposób, że powództwo o ustalenie jest dopuszczalne zawsze, choćby już nastąpiło naruszenie prawa, ale w

szczególnych sytuacjach jest ono dopuszczalne, mimo naruszenia prawa. Przyjmuje się jednak, że jeśli doszło do naruszenia prawa np. gdy prawo własności zostało już naruszone przez pozbawienie lub zakłócenie posiadania w rozumieniu art. 222 § 1 lub 2 k.c., a istnieje możliwość wytoczenia powództwa o świadczenie (np. o wydanie), interes prawny nie wstępuje. Taka sytuacja ma miejsce właśnie w przedmiotowej sprawie. Nie ma bowiem żadnych przeszkód do wytoczenia powództwa o wydanie spornych ruchomości zwłaszcza, że jest to żądanie dalej idące niż żądanie ustalenia braku podstaw do realizacji prawa zastawu. Co istotne ewentualne uwzględnienie roszczenia o ustalenie nie rozstrzygnie definitywnie sporu między stronami, a wyrok tylko ustalający nieistnienie stosunku prawnego nie zapewni ostatecznej ochrony prawnej powódce, ponieważ wyrok taki nie jest - w przeciwieństwie do wyroków zasadzających - wykonalny na drodze egzekucji sądowej. O dopuszczalności powództwa o ustalenie nieistnienia stosunku prawnego w okolicznościach uzasadniających posłużenie się dalej idącym środkiem ochrony prawnej wypowiedział się Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 7 marca 2013 r. (IV CSK 469/12, LEX nr 1318446) wskazując: „Jeżeli okoliczności danej sprawy i rzeczywisty interes prawny powoda uzasadniają posłużenie się dalej idącym (intensywniejszym) środkiem ochrony prawnej, to ochrona taka nie może być skutecznie poszukiwana jedynie w oparciu o art. 189 k.p.c.”. Taki też pogląd został wyrażony w wielu wcześniejszych orzeczeniach Sądu Najwyższego i jest zbieżny z poglądami przedstawicieli nauki prawa (por. B. Czech w: Duże Komentarze Becka. Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz do artykułów 1-505, teza 16. do art. 189 k.p.c.). Konkludując, w ocenie Sądu, powódka nie miała interesu prawnego w ustaleniu stosunku prawnego czy też prawa zarówno w dniu wytoczenia powództwa, jak i tym bardziej w chwili zamknięcia rozprawy i orzekania. W przypadku, gdy powód twierdzi, że doszło do naruszenia jego prawa, może on wytoczyć powództwo o ochronę tego prawa, co automatycznie w świetle stanowiska doktryny i judykatury, wyłącza możliwość skutecznego wystąpienia z powództwem o ustalenie, a tak właśnie uczyniła powódka. Wobec tego z uwagi na brak interesu prawnego przejawiającego się w tym, że powódka ma możliwość skutecznej ochrony swych praw na drodze innego powództwa, dalej idącego, które w razie uwzględnienia zapewni powódce powrót zajętych rzeczy w jej władanie, roszczenie oparte o art. 189 k.p.c. uznać należało za bezzasadne i jako takie podlegało oddaleniu. Podkreślenia wymaga, iż Sąd oddalając przedmiotowe powództwo nie przesądza o tym, czy pozwana słusznie dokonała zajęcia ruchomości powódki czy niesłusznie bowiem ta kwestia nie podlegała badaniu w niniejszym procesie. Dopiero wytaczając ewentualnie powództwo o wydanie powódka podda pod osąd kwestię zasadności skorzystania przez pozwaną z prawa zastawu na rzeczach wniesionych do przedmiotu najmu, która to kwestia na gruncie rozważanej sprawy ma charakter tylko przesłankowy. Powództwo o ustalenie wytoczone w niniejszym stanie faktycznym takiej ochrony powódce nie zapewnia, i tylko dlatego podlegało ono oddaleniu. W okolicznościach przedmiotowej sprawy, mając na względzie, iż powództwo oparto o treść art. 189 k.p.c. poza sferą badania Sądu pozostała także kwestia tego, jakie faktycznie ruchomości należące do powódki zostały w spornych lokalach oraz czy zostały objęte przedmiotem zastawu czy też zostały skradzione jak twierdziła powódka. Wskazanych wyżej okoliczności Sąd nie oceniał bowiem stanowić one będą przedmiot rozważań i analizy w ewentualnej sprawie o wydanie ruchomości.

Stan faktyczny Sąd ustalił w zakresie istotnym dla rozstrzygnięcia sprawy, wyznaczonym przesłankami z art. 189 k.p.c. w oparciu o dowody z dokumentów zgromadzone i ujawnione w sprawie, które nie były kwestionowane przez żadną ze stron, oraz zeznania świadka K. P. i powódki S. P., w zakresie w jakim korespondowały ze zgromadzonym w sprawie materiałem w postaci dokumentów. Sąd pominął dowód z przesłuchania strony pozwanej z uwagi na nieusprawiedliwione niestawiennictwo na rozprawie w dniu 12 marca 2014 r. O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 108 § 1 k.p.c. i art. 98 § 1 i 2 k.p.c. Stroną wygrywającą spór jest pozwana wobec tego powódka winna zwrócić przeciwnikowi wszystkie celowe koszty procesu przez niego poniesione. Na koszty te składa się jedynie wynagrodzenie radcy prawnego w kwocie 7 200 złotych ustalone na podstawie § 6 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1349 ze zm.) oraz kwota 17 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.